

ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC DIỄN NGÔN BÌNH LUẬN VỀ NỮ GIỚI TRÊN BÁO HIỆN NAY

Trần Thị Huyền Gấm

Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Email: tthgam@hueuni.edu.vn

Ngày nhận bài: 13/6/2024; ngày hoàn thành phản biện: 17/6/2024; ngày duyệt đăng: 4/9/2024

TÓM TẮT

Trên cơ sở lý thuyết và phương pháp phân tích diễn ngôn phê phán do Fairclough đề xuất, bài báo làm rõ đặc điểm cấu trúc diễn ngôn bình luận về nữ giới trên báo chí và giá trị của những đặc điểm đó trong việc phát huy hiệu quả giao tiếp, giá trị xã hội của diễn ngôn bình luận viết về nữ giới trên báo hiện nay. Đa phần các diễn ngôn bình luận viết về nữ giới trên báo có tiêu đề nêu rõ chủ đề, cấu trúc gồm có mở đầu nêu chủ đề, phần triển khai cụ thể hóa chủ đề qua các luận điểm, lý lẽ, dẫn chứng, phần kết luận đưa ra nhận xét khái quát lại nội dung đã trình bày hoặc khẳng định lại chủ đề của diễn ngôn. Các diễn ngôn bình luận về nữ giới cùng chủ đề thường được tổ chức theo cấu trúc và motif quen thuộc giúp tăng hiệu quả giao tiếp và tác động dư luận xã hội trong việc tuyên truyền về nữ giới và các vấn đề liên quan đến phụ nữ.

Từ khóa: Phân tích diễn ngôn phê phán, cấu trúc diễn ngôn, bình luận, phụ nữ.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong đời sống chính trị - xã hội, phụ nữ, bình đẳng giới luôn là vấn đề được dư luận quan tâm. Thông qua việc thông tin về người phụ nữ, thảo luận các vấn đề liên quan đến phụ nữ, báo chí viết về nữ giới có vai trò quan trọng trong thông tin, định hướng dư luận xã hội. Trong đó, diễn ngôn bình luận về nữ giới thể hiện rõ quan điểm, cách nhìn nhận của cơ quan truyền thông về người phụ nữ trong xã hội hiện nay. Báo chí nói chung và diễn ngôn bình luận về phụ nữ nói riêng thực hiện chức năng tác động, định hướng dư luận không chỉ thông qua nội dung, mà còn ở cách thức, phương tiện thể hiện, trong đó tổ chức cấu trúc của diễn ngôn.

Trong địa hạt ngôn ngữ học, lý thuyết phân tích diễn ngôn nghiên cứu ngôn ngữ như một thực thể xã hội, miêu tả sự hoạt động của ngôn ngữ trong các ngữ cảnh xã hội cụ thể. Phân tích diễn ngôn phê phán là một hướng nghiên cứu phân tích diễn